

דע מאין באת / יובל נבו

מס' 244: 60 שנה ל"שיבת אור-עציון'-

60 שנה להנצחת גוש עציון במרכז-שפירא

בתערוכה בשנות ה-70 הוצגו שני פלקטים ובהם כתוב:

"ב"ה, מועצה אזורית שפיר.

בעז"ה הוקמה הישיבה התיכונית

"אור עציון"

לזכר קדושי גוש-עציון

שקדשו חייהם בתורה ובישוב הארץ,

ומתו מות גבורים במאבק על ירושלים עיר הנצח.

הישיבה תחנך תלמידיה לאהבת

תורה, אהבת ישראל ובנין הארץ. "

" ישיבת "אור עציון", באה להנציח את זכר המתיישבים והלוחמים, אנשי

תורה ועמל, שנפלו למען נצח-ירושלים במלחמה לשחרור המדינה.

נמצאת במרכז החינוכי "שפיר", בין שני הישובים "משואות יצחק ו"עין

צורים" אשר נבנו מחדש על-ידי שרידי גוש-עציון. "

בישיבת אור-עציון, הממוקמת בכניסה למרכז-שפירא, שהוא הישוב המרכזי והגדול במועצה אזורית שפיר, ישנה הנצחה לגוש-עציון תש"ח על הקיר בכניסה לבניין בית-המדרש. ציור פסיפס המתאר ארבעה נרות על ארבע גבעות. במרכז התמונה מנורה ושמות ישובי גוש-עציון: כפר-עציון, משואות-יצחק, עין-צורים ורבדים. בצד שמאל של התמונה נראית חומת ירושלים ברקע, ובצד ימין ענף-חומר צעיר זקוף, גדל מתוך גזע כרות.

את התמונה תכנן וביצע האמן מרדכי "מוציק" יואלי וחברו קלמן גרצובסקי מקבוץ אילון, בהשראתו של חיים בר-ישע (שהיה המנהל הכללי של הישיבה), ומפעל הפסיפס של קבוץ אילון "מוזאיקה אילון" עשה אותו כאחת מהעבודות הראשונות. "הכל יכול לקרות אצלנו, אפילו שקבוץ של השומר הצעיר משתתף בהקמת ישיבה דתית של הפועל המזרחי" [אמני המוזאיקה מקבוץ אילון, מעריב 9.5.1963], ["פסיפסי דוד המלך"- הניה מליכסון].

"הפסיפס עלה כ-10,000 לירות. הציור מבטא את ההתנחלות של גוש-עציון כהתיישבות הררית בין ירושלים וחברון, את הרוח שהפעימה את מתיישביו הדתיים, נפילתו של הגוש במלחמת השחרור, ושיקום בניו-לוחמיו מחדש". [הצפה 11/3/1963].

בתחרות על תמונת הפסיפס הוגשו 7 הצעות, אחת מהן ע"י חיים לוינוביץ [בן כפר-עציון] ואבנר בר-חמא, בהיותם תלמידי הישיבה בגיל 17. מחוץ לבניין תכנן חיים בר-ישע, מנהל הישיבה, סמל ובו כתוב למעלה באותיות

מתכת מיוחדות "אור עציון", ומתחת לאותיות הרים ושלהבת אש גבוהה. בהמשך נוספה כתובת "רואים את האור בך". בסמל מצוירת מסגרת שני לוחות-הברית, ובתוכה הכיתוב: **אור-עציון**. בבסיס הסמל נכתב: **ע"ש קדושי גוש עציון הי"ד**.

הישיבה נוסדה בשנת תש"ך, 1960, בשם "נר עציון" (שם שנעלם בהמשך) במרכז החינוכי "אור-עציון", כישיבה-תיכונית-חקלאית בהנהגתו של הרב חיים בנימיני.

הרב חיים הלוי בנימיני נולד בבודפשט בטבת תרפ"ג, 1922, שרד את השואה, עלה לארץ והתיישב לזמן מה בקבוצת יבנה. הצטרף להגנה וגורש לקפריסין כאשר התחלף עם מעפיל בתעודת הזהות, שם לימד תורה. בהמשך הקים מערכת לימוד תורנית בברזיל. אח"כ חזר לארץ והתגורר במשואות-יצחק, כאשר קיבל את משרת הרבנות בהקמת הישיבה התיכונית. משרתו הופסקה לקראת חג הפסח בשנה השלישית, ואת מקומו תפס הרב משה פירר. הרב בנימיני חיזק את קשריו עם הרבי מלובביץ, ובהמשך חזר לברזיל להמשיך בשליחותו. הוא הקים שם מערכת לימודי יהדות מפוארת. "למה מחקו אותי?"- מאיר רוט].

הישיבה הוקמה ע"י המועצה האזורית שפיר, במרכז המועצה שנקרא בתחילה 'דגנים', ובהמשך מרכז-שפירא (ע"ש השר משה חיים שפירא שנפצע בפיגוע בכנסת) כשעמד בראשה משה מושקוביץ [ממשואות-יצחק, במשך שנים רבות]. לדברי מושקו: "... היתה זאת מהפכה, כאשר רשות מקומית מקימה ישיבה תיכונית ברוח ערכי תורה ועבודה, זאת כחלק משירותי המועצה ומפעלה. הרב חיים בנימיני שניהל במשך 3 שנים הראשונות את הישיבה נטה לכיוון החב"דניקי, לכן הופסקה עבודתו באמצע השנה " [תגובת מושקו מושקוביץ למאמר של מאיר רוט "למה מחקו אותי"]. בתחילה היתה הישיבה במבנה פח גדול. רק לאחר 3 שנים נבנה הבניין המרכזי.

בשנת תש"ך 1960, בתחילת הלימודים בישיבה היו כ- 40 תלמידים מהאזור הקרוב, והיתה מגמה שבני עין-צורים ומשואות-יצחק יבואו ללמד בה את לימודי התיכון. המטרה החינוכית המוצהרת היתה: "לקשור את הנערים לאזור, לקבל השכלה מתאימה, לחזור לבתייהם ולהיהפך למושבניקים" [מעריב 30/10/1960]. ישראל פישר היה תלמיד במחזור הראשון ומלמד בה עד היום: "אני זוכר תפילת 'קול-נדרי' הראשון במבנה הפח, כאשר הרב בנימיני ניסה להתגבר על קולות הגשם החזק ללא הצלחה". את מקומו של הרב בנימיני תפס לכמה חודשים הר"מ שלמה בורשטיין [שעלה מאורוגוואי עם כמה מתלמידיו לאור-עציון, היה ראש הישיבה בחדרה]. בהמשך גויס הרב חיים (חיימק'ה) דרוקמן, בעקבות המלצה של רבו צבי-יהודה קוק, ומושקו לא היסס להציע לו את ניהול הישיבה: "לא הכרתיו לפני כן, אבל כבר בפגישה הראשונה התרשמתי מאופיו המיוחד היוצא מהכלל. מצאתי אצלו צניעות והחלטיות גם יחד". הרב דרוקמן התלבט בין המשך לימודי תורה ובין

ההצעה. הוא התייעץ עם אנשים שונים ועם יעקב דרורי, איש ההנהלה הארצית של בנ"ע וחבר קבוץ סעד, אך ביקורו בעין-צורים גרם לו להכריע את הכף. בפגישה עם חבריו מבנ"ע בעבר, דיברו אלה על ליבו, על רצונם לשלוח את ילדיהם לישיבה האזורית. באלול תשכ"ג, בגיל 31 החל הרב דרוקמן לכהן כרב הישיבה. בהתחילה גייס את מכריו להיות ר"מים: הרב יעקב פילבר, הרב אליעזר ולדמן, והרב צבי טאו. התלמידים היו מישובי-האזור: משואות-יצחק, שפיר, זרחיה, קרית-מלאכי, קרית-גת ואשקלון. מעין-צורים כמעט ולא הגיעו התלמידים, שבחרו ללמוד בתיכון הקיבוצי בקבוצת-יבנה. התלמידים מציינים את האוירה הפתוחה והמקרבת של הרב דרוקמן כלפיהם. הוא לא הלך עם חליפה ומגבעת כמנהג הרבנים, והכניס את רוח בני-עקיבא לסדר היום של הבחורים, בהדרכת סניפים באזור, ובשבתות-ארגון בישיבה. הרב שלום הורוביץ, שכיהן כמנהל התיכון 14 שנה, מציין את גישתו הסלחנית והמקרבת של הרב דרוקמן לתלמידים שסרחו. הרב הקפיד על מפגש יומיומי עם התלמידים, בתפילה, בחדר האוכל, כולל בשבתות עם משפחות, וכן שעורים רבים במשך השבוע ובשבת. [לבנות ארץ, פרק: "אנו בונים ישיבה" עמ' 203], [הנני, פרק: ראש הישיבה, עמ' 81-94].

היום לומדים בישיבת אור-עציון כ- 200 תלמידים. נפתחה מגמה "תורת-עציון" למצטיינים בלימודי גמרא ומתימטיקה מוגברים [עם המורה ישראל פישר]. מוסדות החינוך שהרב חיים דרוקמן משמש רבם ונשיאם: הישיבה התיכונית "תורת עציון", "אור-מאופיר" (לפיתוח מנהיגות מהעדה האתיופית), ישיבה גבוהה-"הסדר" (החל מ-1977) ופנימייה צבאית לפיקוד (החל מ-1980, בניהולו של פנחס נעמן ז"ל, אביו של אדיר נעמן-ראש המועצה). 40 מהתלמידים הם אברכים, חלקם לומדים לימודי רבנות. מדרשת "אורות עציון" לבנות אחרי התיכון (בניצן). וכן מכון להוצאת ספרים ועלונים. משפחות רבות מיוצאי מוסדות אור-עציון בונות את ביתן בשכונה החדשה "כרמי-הנדיב" בקרית-מלאכי.

ישיבת "אור-עציון" על מוסדותיה ובוגריה, מהווה הנצחה משמעותית ליישובי גוש-עציון שחרבו ביום הקמת המדינה, וקמו מחדש כשנה אחרי כן בבקעת שפיר והכרמל. השפעת הישיבה על האזור משמעותית הודות לאישיותו ופועלו רב-השנים של הרב חיים דרוקמן.

מקורות לכתבה ותודות:

-עתונות -הסטורית -יהודית.
-ראיונות (טלפוניים) עם ישראל פישר, אתי רום ויהודית גרשוביץ' [בנותיו של חיים בר-ישע], חיים לוינוביץ, אבנר בר-חמא.
-ישראל זיסק, משואות-יצחק.
-חאתאם חזן- מנהל ובעלים של מפעל אילון לפסיפסים.
-"פסיפסי דוד המלך"-הניה מליכסון.
-"הנני"-[סיפורו של הרב חיים דרוקמן]-אלישיב רייכנר.
-"לבנות ארץ"-[משה מושקוביץ- פרקי שליחות, סיפור. חיים]-אפרת קראוס.

"למה מחקו אותי?" - מאיר רוט, מאמר במוסף 'שבת', 'מקור ראשון', כ"ט אדר תשע"ה (20/3/2015). ותגובת מושקה מושקוביץ למאמר.

תמונות:

אחד הסמלים הראשונים של הישיבה

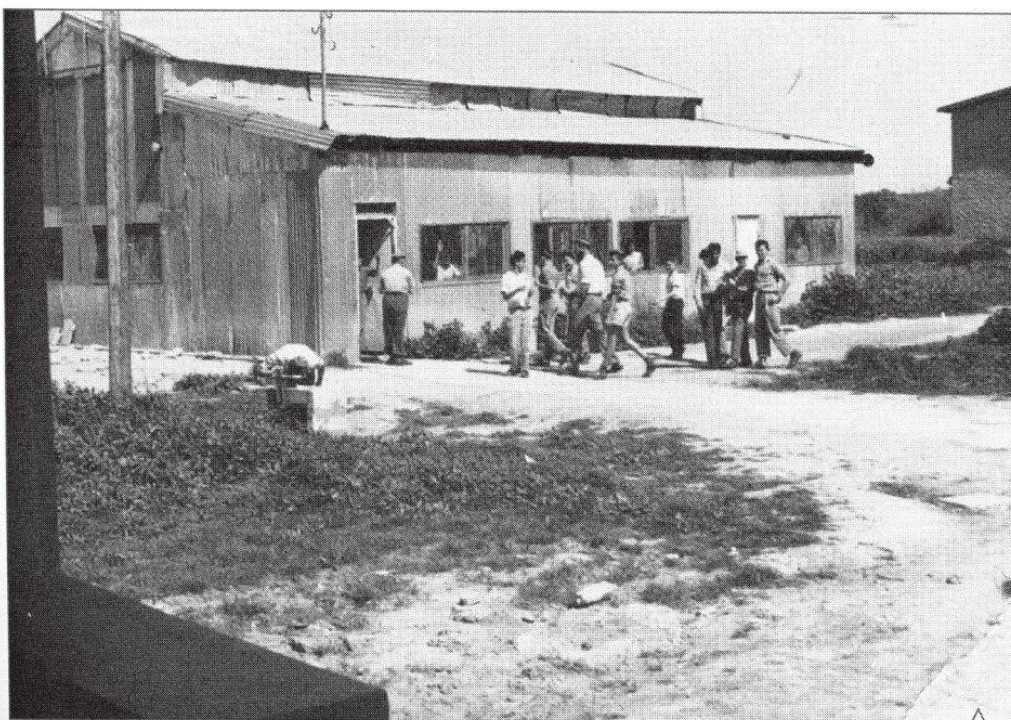
שם הישיבה: אור עציון, על קיר החיצוני של הבניין. העיצוב של חיים בר-ישע, המנהל הראשון.

בכניסה לבניין: פסיפס זכרון לגוש עציון תש"ח

ישיבת אור עציון במבנה פח בשנותיה הראשונות 1960-3

הצריף הראשון של ישיבת "אור עציון" במרכז שפירא. תש"כ | 1960

למעלה מימין ומשמאל: ראש ישיבה בסנדלים. ללא חליפה ומגבעת
למטה: עם תלמידי המחזור הראשון של הישיבה התיכונית 'אור עציון'

המחזור הראשון עם הרב חיים דרוקמן מימין לשמאל: רחמים מרדכי, ישראל פישר, יוסף פורת (פראווה), דוד ליבוביץ, יונה לבנטל, דוד מנצור, הרב חיים

דרוקמן, שמעון גבאי, שמעון אחרק, בנימין שפנייר, לוי שמעון, משה (מוריס)
כהן.

ישיבת "אור עציון". תשכ"א-1961. [מתוך אתר ק.ק.ל.]

בניין הישיבה. תשכ"ח-1968. [מתוך אתר ק.ק.ל.]

